

تشکیل حباب قیمت جهانی پنبه و ترکیدن آن

همیشه چشم انداز خرید چین تاثیر بسزایی بر روی قیمت ها دارد. موج جدید کووید در چین از افزایش قیمت پنبه در چین جلوگیری کرد. اما با توجه به نشانه های فعلی، افزایش تقاضای چین در ۳ ماه پایانی سال بعید به نظر می رسد. خرید داخلی در چین کمتر از قیمت های بین المللی شده و در مقیاس بزرگ وارداتی صورت نگرفت. آمار واردات سالانه پنبه چین در سالهای ۲۰۲۰، ۲۰۲۱ و ۲۰۲۲ بترتیب ۱،۶، ۲،۸ و ۱،۷ میلیون تن بوده است. پیش بینی می شود ذخایر پنبه به ۳۲۳ هزار تن کاهش یابد.

* **آمریکا:** تامین کننده اصلی چین که نیمی از واردات چین را تامین می کند آمریکا است و جنگ اقتصادی بین این دو کشور سبب شده آمارها و اطلاعات دقیق صادرات آمریکا کمتر منشر شود و تحلیل ها با وقفه صورت می گیرد. کاهش محصول دیم بعلت دمای فوق العاده بالا و بادهای شدید و تداوم خشکسالی در تگزاس باعث کاهش ۴ میلیون تنی برابر با کاهش ۳۰ درصدی کشت پنبه در آمریکا شده است.

علاوه بر مسایل مرتبط با کشت پنبه در آمریکا، مسایل اقتصادی آمریکا نیز بر قیمت پنبه در آمریکا تاثیر گذار است. این تاثیر گذاری در قیمت گذاری پنبه در بورس نیویورک متناسب با عرضه و تقاضا و تحلیل های بازار صورت می گیرد. افزایش قیمت پنبه و کاهش آن هم سو با نوسانات شاخص بورس نیویورک رخ داده است.

* **ازبکستان:** قبل از فروپاشی شوروی، روسیه و اوکراین بعنوان قطب های صنعتی ریسندگی فعالیت داشتند و کشورهایی مثل ازبکستان و تاجیکستان عهده دار تولیدات کشاورزی پنبه را برعهده داشتند. عدم مکانیزاسیون مطلوب در کشت پنبه، در عین کمتر بودن ارزش افزوده کشت پنبه، مشقت های زیادی برای دهقانان پنبه بوجود آورده بود و صنعت ریسندگی با حاشیه سود بالا و سطح مکانیزاسیون بالا در پروسه ای که نیروی کار به راحتی در پروسه تولید شرکت می کرد، این تقسیم ناعادلانه پروسه ریسندگی بین کشورها را مورد توجه مردم و دولتمردان ازبکستان و تاجیکستان قرار داده بود. از همین رو، این دو کشور تلاش خود را جهت جلوگیری از خام فروشی و

۴- خروج دلان از بازار پنبه بعلت ترس از رکود اقتصادی

۵- افزایش قیمت نخ و عدم افزایش قیمت منسوجات چون منسوجات بعنوان یک کالای اختیاری می باشد که در مواجهه با افزایش تورم، تقاضای کمتر ارزیابی می شود.

۶- کاهش تقاضای پنبه بعلت امکان جایگزینی در کارخانجات ریسندگی از الیاف پلی استر و نایلون سبب کاهش قیمت ها شد.

قیمت جهانی نخ متأثر از عرضه و تقاضا در تمامی کشورها می تواند باشد. هریک از عوامل موثر در سال های اخیر بر قیمت پنبه در کشورهای مختلف تولید کننده پنبه و باتبع آن قیمت جهانی پنبه در ادامه بصورت مفصل برای هر کشور مجزا توضیح داده می شود:

* **جنگ اوکراین:** فشار تورمی جنگ اوکراین، علاقه خرید به اکثر کالاها را حفظ کرد. با افزایش قیمت غلات، قیمت پنبه نیز افزایش یافت. افزایش قیمت نفت، سبب افزایش قیمت مشتقات نفتی مورد استفاده در تولید الیاف نایلون و پلی استر گردید و این بازار موازی، بر بازار پنبه نیز تاثیر گذاشت.

افزایش قیمت غلات به علت جنگ اوکراین و شایعات مبنی بر قحطی غلات، بعضی از کشورها را به تشویق دهقانان به کشت غلات نمود و سبب کشت کمتر پنبه گردید.

* **چین:** قیمت محلی پنبه بطور متوسط حدود ۴۵ سنت در پوند پایین تر از قیمت های بین المللی بوده است.

عدم اطلاع از قیمت جهانی پنبه، سبب می شود ریسندگان در دام قیمت های بالای دلان بیوفتند و متحمل زیان های هنگفتی شوند. بارها پیش آمده که دلان کالایی به قیمت جهانی پایین خریداری نموده اند و پس از حمل و نقل و ترخیص آن، قیمت جهانی آن افزایش یافته و دلان کالا را به قیمت بالاتر جدید فروخته است. اما برعکس این موضوع اتفاق نمی افتد. در صورتیکه دلان پنبه وارد کند و طی پروسه وارد کردن پنبه، قیمت آن کاهش یابد، دلان باز پنبه را به قیمت خریداری شده بعلاوه سود خودش به فروش می رساند. علت این امر را می توان در عدم اطلاع دقیق ریسندگان از نوسانات قیمت پنبه جستجو کرد. در نمودار زیر نوسانات قیمت پنبه در سالهای اخیر نشان داده شده است:

از اواسط ماه ژانویه ۲۰۲۲ قیمت جهانی پنبه سیر نزولی پیدا کرده است. عوامل کاهش قیمت پنبه و ترکیدن حباب قیمت جهانی را می توان عوامل زیر در نظر گرفت:

۱- چشم انداز تیره اقتصاد کلان در سایر بازارهای کالا به علت جنگ اوکراین و تورم در کشورهای اروپایی به دلیل تورم در قیمت سوخت و انرژی.

۲- کاهش تقاضای خرید نخ توسط بافندگان. خرید نخ محدود شده بود زیرا تولیدکنندگان پایین دستی (بافندگان) چشم انداز نامطمئن تقاضای مصرف کننده برای منسوجات را پیش بینی کرده اند.

۳- خرید کم پنبه برای دوره های کوتاه توسط ریسندگان

افزایش چشمگیر در محصولات کشاورزی ترکیه وجود دارد.

نیمکره جنوبی: محصولات نیمکره جنوبی برای چندین ماه در دسترس نخواهد بود.

***برزیل:** با کاهش بارندگی و افزایش هزینه ها همراه است.

***کشورهای خاور دور:** این کشورها منتظر شفافیت بیشتر در مورد چشم انداز فروش نخ و منسوجات تا پایان سال ۲۰۲۲ باقی مانده اند و بجای شرکت در متن تاثیر گذاری، در حاشیه تاثیر گذاری قرار دارند.

***بنگلادش:** حجم خرید در بنگلادش نیز به میزان مصرف یک چهارم انتهای سال تقلیل یافت.

***مصر:** با افزایش کشت پنبه در مصر، افتتاح طرح‌های بزرگ ریسندگی و بافندگی در سطح کلان ملی در مصر افتتاح می گردد که سبب این شده که نه تنها مصر صادر کننده پنبه نباشد، وارد کننده پنبه نیز گردیده است.

***هند:** معافیت واردات پنبه از عوارض گمرکی در هند که سبب پایین ماندن قیمت پنبه در هند گردد و حجم واردات افزایش یابد. اما با توجه به بالا بودن حق بیمه حمل و نقل کشتیرانی و کشمکش های تایید نهایی آن قیمت پنبه هند بیشتر تحت تاثیر قیمت های جهانی باقی ماند تا اینکه بر قیمت های جهانی تاثیر گذارد. هند در سال زراعی جدید دنبال برنامه رکورد زنی جدید در کشت و تولید پنبه داشت، اما بعلاوه کاهش بارندگی برنامه ریزی انجام شده دست نیافتی بنظر می رسد.

رصد مداوم قیمت جهانی پنبه برای یک ریسنده در شرایطی که نوسانات بازار شدید باشد بمراتب از اهمیت بیشتری نسبت به مسایل تکنیکی تولید برخوردار می باشد.

در این مقاله نوسانات اخیر قیمت پنبه تحت تاثیر عرضه و تقاضا مورد بررسی قرار گرفت. البته بازار ایران با وجود اینکه به شدت تحت تاثیر بازارهای بین‌المللی قرار می گیرد، چون بازار آزاد، بین‌المللی نیست به ندرت و در بعضی از برهه‌های زمانی همسو با بازارهای بین‌المللی نوسان پیدا نمی کند. این عدم همسویی مقطعی بازار داخلی با بازار بین‌المللی در بعضی از کشورها نیز بندرت ظهور پیدا می کند. افزایش هرچه بیشتر این گونه تحلیل‌ها کمک شایانی به درک صحیح بازار و سود دهی واحدهای تولیدی می کند.

ها تا سال ۲۰۲۵ به تعویق افتاده است. البته تاثیر پنبه از پاکستان بعلاوه تولید ۷ برابری نسبت به تولید پنبه تاجیکستان، تاثیر بیشتری بر روی نوسانات قیمت بازار می گذارد.

***افغانستان:** تولید پنبه در افغانستان بعلاوه جلوگیری طالبان از کشت خشخاش، افزایش یافته است ولی به مقدار کمی از آفت طبیعی (کنه نباتی) آسیب دیده است.

***پاکستان:** بعلاوه وقوع سیل، بیش از نیمی از مزارع پنبه پاکستان نابود و با توجه به تخریب زیرساخت ها، کاهش حداقل ۲۵ درصدی تولید پنبه پیش بینی شده است. از بین رفتن محصولات پنبه در پاکستان، فشار وارد بر بازار قیمت خرید پنبه را افزایش داده است.

ترکیه: افزایش قیمت پنبه بعد از کرونا باعث افزایش کشت در ترکیه شده و علیرغم بارندگی های کم بهاری پارسال، بارندگی های زمستان جبران کننده بارش کم بهاری پارسال شد. از طرفی بارندگی های امسال بهاری بیشتر از پارسال بود. اما با توجه به افزایش کارخانجات ریسندگی، این افزایش تولید پنبه با افزایش تقاضا جبران شده و واردات پنبه به ترکیه و تقاضای جهانی ترکیه کماکان انجام خواهد شد. البته با سدسازی های گسترده اخیر در ترکیه برآوردهای

ریسیدن پنبه و بافت نخ بکار بستند، اما تا سال ۲۰۱۸ ریسندگی پنبه از یک از ۷ درصد تنها به ۳۷ درصد افزایش یافت.

پس از سال ۲۰۱۸ از پاکستان این برنامه را برای خود قرار داد که تا ۲۰۲۱، حتی ۱ کیلو پنبه هم نفروشد و تمامی آن را بصورت نخ و بعدها به صورت پارچه صادر کند. از سال ۲۰۱۰ پنبه از یک برای جلوگیری از کار اجباری کودکان مورد تحریم کمپین های مختلفی قرار گرفت و با توجه به قانون جوگیری از کار اجباری، قیمت ها نزولی بود اما در سالهای اخیر بعلاوه بهبود شرایط کار و حذف کودکان از پروسه تولید پنبه این کشور، این تحریم ها برداشته شده است.

از سال ۲۰۱۸ ورود کارشناسان چینی و تکنولوژی های جدید باعث رشد تولید نخ در ازبکستان شده است. ازبکستان توانست تا حدود خیلی زیادی به این برنامه دست یابد و حالا در کنار صادرات کم پنبه، وارد کننده پنبه نیز می باشد.

***تاجیکستان:** برنامه ازبکستان جهت عدم فروش پنبه با ارزش افزوده پایین و توجه به ریسیدن و بافتن پنبه و تبدیل شدن از یک کشور با پایه اقتصادی کشاورزی به یک کشور با پایه اقتصادی کشاورزی-صنعتی جهت جذب سرمایه ها و فراهم کردن زیرساخت

